

کمیته تخصصی نام‌نگاری و یکسان‌سازی
نامهای جغرافیایی ایران

آئین‌نامه اجرایی کمیته تخصصی نام‌نگاری و یکسان‌سازی نام‌های جغرافیایی ایران

۱۱ مهر ماه ۱۴۰۰

بسمه تعالی

آئین نامه اجرایی کمیته تخصصی نام‌نگاری و یکسان‌سازی نام‌های جغرافیایی ایران

ثبت صحیح و مستند نام‌های جغرافیایی سرزمینی در نقشه‌ها، اسناد و مدارک تاریخی و جغرافیایی و نیز نشانی صحیح آنها در شبکه‌های اطلاع‌رسانی ملی و جهانی که امروزه به‌طریق گوناگون به‌ویژه در گستره رسانه‌های پیشرفته مطرح است و کاربرد دارند، ایجاب می‌نماید برای پیشگیری از تشتت و پراکنده‌کاری و نیز ثبت نادرست و غیر مستند آنها که جنبه هویتی و ملی دارند تدابیری اندیشیده شود. لذا هیأت محترم وزیران طی مصوبه ۱۷۵۶۶ / ت ۲۲۵۴۴ هـ، مورخ ۱۳۷۹/۵/۲ و اصلاحیه آن به شماره ۲۲۶۹۷/ت/۵۸۶۳۰ هـ مورخ ۱۴۰۰/۳/۲ مقرر داشت کمیته‌ای تحت عنوان «کمیته تخصصی نام‌نگاری و یکسان‌سازی نام‌های جغرافیایی ایران» متشکل از نمایندگان سازمان‌های ذیربط با مسئولیت سازمان نقشه‌برداری کشور تشکیل شود تا نسبت به نام‌نگاری و یکسان‌سازی نام‌های جغرافیایی سرزمین ایران اقدام نماید. این کمیته به‌عنوان نهاد مرجع در خصوص نگارش، تلفظ و برگردان لاتین نام‌های جغرافیایی معرفی شده و اجرای مصوبات کمیته در جهت استاندارد سازی نام‌های جغرافیایی برای سایر دستگاه‌ها الزامی است. آئین‌نامه حاضر به منظور اجرایی‌نمودن مصوبات کمیته موصوف تهیه و تنظیم گردیده است.

ماده ۱- تعاریف

در این آئین‌نامه، اصطلاحات و واژه‌های خاص نام‌های جغرافیایی، نام‌نگاری، یکسان‌سازی و همسان‌سازی به قرار زیر کاربرد معنایی دارند.

۱-۱ نام‌های جغرافیایی

بر اساس تعریف کتابچه اصطلاح شناسی گروه متخصصان نام‌های جغرافیایی سازمان ملل، به نام‌هایی اطلاق می‌گردد که زمین مرجع بوده و معرف هویت یک محل یا مکان جغرافیایی باشند.

۱-۲ نام‌نگاری

شیوه‌ای علمی جهت تعیین، تلفظ و نگارش یک نام جغرافیائی، با بهره‌گیری از حروف و علائم نوشتاری و آوایی زبان رسمی کشور و مبتنی بر دستورالعمل آوانگاری کلی و تفصیلی مصوب کمیته تخصصی نام‌نگاری و یکسان‌سازی نام‌های جغرافیائی (نظام نوشتاری و آوایی مصوب).

۱-۳ یکسان‌سازی

مطابقت و هماهنگ نمودن نام‌های جغرافیایی در کاربردهای مختلف اعم از ثبت در نقشه‌ها، اسناد و مدارک تاریخی، جغرافیایی و ملی، و تابلوهای هدایت یا راهنمای مسیر با معیارهای تعیین شده از سوی کمیته.

۱-۴ همسان‌سازی

یکدست نمودن گویشی و آوایی نام‌های جغرافیایی بر اساس کتابچه اصطلاح شناسی گروه متخصصان نام‌های جغرافیایی سازمان ملل.

۱-۵ کمیته

کمیته تخصصی نام‌نگاری و یکسان‌سازی نام‌های جغرافیائی ایران.

۱-۶ کارگروه

کارگروه‌های تخصصی برای انجام وظایف کمیته تشکیل می‌شوند. تعیین عنوان، وظایف و رئیس کارگروه در کمیته به تصویب می‌رسد.

ماده ۲- اهداف کمیته

- ۱-۲ جمع‌آوری اطلاعات مربوط به نام‌های جغرافیایی سرزمینی
- ۲-۲ ثبت صحیح و مستند نام‌های جغرافیایی و جلوگیری از تشتت در نام‌های جغرافیایی
- ۳-۲ تدوین دستورالعمل‌ها و روشهای علمی ثبت صحیح نام‌های جغرافیایی
- ۴-۲ یکسان نمودن و همسان‌سازی نام‌های جغرافیایی در اسناد مکتوب و نقشه‌ها
- ۵-۲ ارتباط با دولت‌های عضو شورای اقتصادی - اجتماعی سازمان ملل و بهره‌گیری از تجارب آن‌ها در این زمینه
- ۶-۲ رفع مشکلات بین‌المللی ناشی از متفاوت بودن نام‌های جغرافیایی در ترجمه از زبانی به زبان دیگر

تبصره ۱- کمیته مرجع رسمی و نهایی اظهار نظر و پاسخگویی در موارد فوق به مراجع ذیربط می باشد.

ماده ۳- اعضای کمیته:

اعضاء کمیته نمایندگان تام‌الاختیار مجموعه خود بوده که با معرفی بالاترین مقام دستگاه یا معاونین آنها منصوب می شوند.

- سازمان نقشه‌برداری کشور (رئیس کمیته)

- وزارت امور خارجه
- وزارت کشور
- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
- وزارت علوم ، تحقیقات و فن آوری
- وزارت جهاد کشاورزی
- وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح
- وزارت ارتباطات و فن آوری اطلاعات
- مرکز آمار ایران
- وزارت راه و شهرسازی
- وزارت آموزش و پرورش
- وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی
- فرهنگستان زبان و ادب فارسی
- سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

تبصره ۱- ریاست کمیته با رئیس سازمان نقشه‌برداری کشور می باشد.

تبصره ۲- رئیس کمیته نسبت به صدور حکم برای اعضا اقدام می‌نماید.

تبصره ۳- حضور سایر متخصصان و کارشناسان در جلسه کمیته به همراه اعضاء و یا با دعوت کمیته، حسب مورد و با اطلاع قبلی و بدون حق رأی بلامانع است.

ماده ۴- کمیته حداقل هر سه ماه یکبار در محل سازمان نقشه‌برداری کشور تشکیل جلسه خواهد داد.

تبصره ۱- در صورت عدم حضور رئیس، مسئولیت کمیته با دبیرکمیته خواهد بود.

تبصره ۲- لغو هر جلسه یا تشکیل جلسه فوق‌العاده باید در جلسه قبل مورد موافقت کمیته قرار گیرد و دبیرخانه کمیته این امر را به اطلاع کلیه اعضا برساند.

ماده ۵- جلسات کمیته با حضور حداقل نصف بعلاوه یک نفر رسمیت می‌یابد و تصمیمات آن با اکثریت آرای اعضا حاضر مصوب تلقی می‌گردد.

تبصره ۱- حضور نمایندگان عضو کمیته در جلسات الزامی است.

تبصره ۲- چنانچه نماینده دستگاه عضو کمیته، بیش از سه جلسه غیرمتوالی یا دو جلسه متوالی در طول سال غیبت نماید، مراتب عدم حضور ایشان به عالی‌ترین مقام دستگاه مربوطه اعلام می‌گردد.

تبصره ۳- حضور رؤسای کارگروه‌ها در جلسات کمیته حسب مورد تعیین می‌گردد.

ماده ۶- دبیرخانه کمیته و وظایف آن

۶-۱ دبیرخانه کمیته در سازمان نقشه‌برداری کشور مستقر می‌باشد.

۶-۲ دبیر کمیته با انتصاب رئیس سازمان نقشه‌برداری کشور مسئولیت اداره دبیرخانه را به‌عهده خواهد داشت.

۶-۳ دبیر کمیته با هماهنگی رئیس کمیته دستور جلسات را تنظیم می‌کند.

۶-۴ دبیرخانه کمیته باید دستور جلسه را حداقل یک هفته قبل از تشکیل جلسه، کتباً به همراه ضامم مربوطه به اطلاع اعضا کمیته برساند.

۶-۵ دبیر کمیته موظف است گزارش جلسات را وفق صورتجلسه تنظیمی، تهیه و برای اعضا ارسال نماید.

۶-۶ دبیر کمیته موظف است پس از جمع‌بندی گزارشهای کارگروه‌ها، گزارش سالانه مربوط به فعالیت‌های کمیته را تهیه و به اطلاع وزارتخانه‌های عضو و اعضا کمیته برساند.

۶-۷ دبیر کمیته موظف است پس از دریافت نظرات و پیشنهادهای اعضا، برنامه سالانه را در ابتدای هر سال تهیه و ارائه نماید.

تبصره ۱- اعلام کتبی دستور و وقت هر جلسه به منزله دعوت از اعضا کمیته و پیشنهاد دهندگان است. در صورتی که پیشنهاد دهنده یا مسئولی که موضوع به او مربوط می‌شود امکان شرکت در جلسه کمیته را نداشته باشد، باید حداقل ۷۲ ساعت قبل از تشکیل جلسه دبیرخانه کمیته را به‌طور کتبی مطلع نماید تا موضوع برای یکبار از دستور خارج و در جلسات بعد مطرح شود.

ماده ۷- مصوبات کمیته

۷-۱ مصوبات کمیته بصورت اقناعی بوده و در صورت عدم تفاهم حسب تشخیص رئیس جلسه رأی‌گیری به صورت کتبی یا شفاهی خواهد بود.

۷-۲ حداقل تعداد آراء برای تصویب یک موضوع نصف بعلاوه یک رأی خواهد بود.

۷-۳ مصوبات از طریق رئیس کمیته حسب مورد به مراجع و دستگاه‌های مربوطه ارسال و یا ابلاغ خواهد شد.

۷-۴ تصمیمات، مصوبات و دستورالعمل‌های کمیته برای کلیه دستگاه‌ها لازم‌الاجرا می‌باشد.

ماده ۸- تجدید نظر در مواد آئین‌نامه حسب نظر با تایید دو سوم اعضا کمیته بلامانع است.

ماده ۹- این آیین نامه مشتمل بر ۹ ماده و ۱۰ تبصره، به استناد مصوبه ۱۷۵۶۶ / ت ۲۲۵۴۴ هـ ، مورخ ۱۳۷۹/۵/۲ و اصلاحیه آن به شماره ۲۲۶۹۷/ت/۵۸۶۳۰ هـ مورخ ۱۴۰۰/۳/۲ هیأت وزیران دولت جمهوری اسلامی ایران در جلسه مورخ ۱۴۰۰/۰۷/۱۱ کمیته به تصویب رسید.